

Exekutivní shrnutí

Hra *Frontier: Elite II* pro Amigu byla vydána firmou GameTek (na základě licence Konami) v říjnu 1993[1]. Originální vydání (kompletní „big box“ krabice) obsahovalo dva 3.5" disketové nosiče – první obsahuje program, druhý ukázková uložená pozice[2]. Kromě anglické verze byly oficiálně distribuovány i další jazykové edice (např. německá s verzí *v1.01r2G*, francouzská *v1.02r2F*). Hra běží na běžných Amigách s minimálně 1 MB RAM a Kickstartem 1.3 (typicky Amiga 500/600); na Amize 1200/A1200/A4000 se z hlediska obsahu nijak neliší – nedošlo k oficiálnímu AGA-rozšíření grafiky. Nejnovější oficiální revize je verze 1.05r4 (s datem sestavení 2.9.92)[3]. Z hlediska obsahu se jednotlivé verze liší především jazykovou lokalizací (texty, manuál) a formátem vydání (např. 2 disky vs. 1 disk ve zlevněných edicích). Kopírovací ochrana byla implementována jako kontrola políčka v manuálu (policie žádá písmeno z určité stránky manuálu) – na rozdíl od diskové ochrany tedy lze digitální obrazy spustit bez technických omezení (pouze bez správného manuálu hra končí). Počáteční vydání bylo bez známých oprav, ale v roce 2011 vyšla fanovská „Special Edition“ verze založená na CD32 edici s opravami chyb, lepším mapovacím systémem a vypnutou ochranou[4]. V následující tabulce a grafech shrnujeme přehled hlavních vydání a klíčové rozdíly mezi nimi.

Přehled vydání a verzí

Rok	Verze (jazyky/region)	Vydavatel / distributor	Formát	Verze hry	Poznámky
1993	<i>Frontier: Elite II</i> (EN, UK/EU)	GameTek (Konami licence)	2×880 KB disket (krabice)	v1.05r4 (rev. 4)	Původní anglické vydání – dva disky (program + vzorové uložené pozice)[2].
1993	<i>Frontier: Elite II</i> (EN, US)	GameTek Inc. (USA)	2×880 KB disket (krabice)	v1.05r4 (rev. 4)	USA edice – pravděpodobně shodný obsah jako UK verze, jen jiný obal.
1993	<i>Frontier: Elite II</i> (DE)**	GameTek (Gametek UK)	2×880 KB disket (krabice, DE manuál)	v1.01r2G	Německá lokalizace (instrukce a texty v němčině). Distributoři: Gametek UK (Konami).
1993	<i>Frontier: Elite II</i> (FR)**	GameTek / Distribuce (FR)	2×880 KB disket (krabice, FR manuál)	v1.02r2F	Francouzská lokalizace (texty v češtině). Format 2 disků[5].
1995	<i>Frontier:</i>	GameTek UK	CD-ROM	~v1.05r4	Řada Advantage

Rok	Verze (jazyky/region)	Vydavatel / distributor	Formát	Verze hry	Poznámky
	<i>Elite II – Advantage</i>	(budget řada)	(krabice „Advantage“)		Point – stejná grafika „big box“. Hra na CD (žádné disky), obsah jen manuál, CD-ROM, rychlý návod a registrační karta[6]. Chybí přílohy (atlas, příběh, plakát).
1995	<i>Frontier: Elite II – Platinum</i>	Empire Interactive (UK)	1×880 KB disket (kratší formát box)	~v1.05r4	Kompilace <i>Award Winners</i> – výběr her (LEMMINGS, CIVILIZATION, FE2). Hra na jedné disketě (program, druhý disk s uloženými pozicemi nebyl potřeba)[7].
1995	<i>Quest for Knowledge – FR/DE</i>	Gametek / Emul.související	1×880 KB disket (kompilace FR/DE)	~v1.02r2F/v1.01r2G?	Kompilace 3 her (<i>Nomad</i> , <i>Humans</i> , <i>Frontier</i>) pro edukační účely (FR a DE edice). <i>Frontier II</i> zařazen jako součást balíčku – kompletní verze s uloženými pozicemi.
2011	<i>Frontier: Elite II Special Ed.</i>	Neoficiální (fan)	1×880 KB disket (ADF obraz)	Upravená (≈v1.04)	Fanovský patch založený na CD32 edici (Winguardian). Obsahuje opravy bugů, vylepšený mapovací systém a novou grafiku, oficiálně odstraněnou

Rok	Verze (jazyky/region)	Vydavatel / distributor	Formát	Verze hry	Poznámky
					ochranu[4].

- **Výše uvedené verze:** Čísla verzí se opírají o archivní záznamy (Software Preservation Society uvádí *EU/UK retail* verzi jako *v1.05r4* z 2.9.92[3]). Některé ADF obrazy archivů jsou pochopitelně průchozí crackované edice (proto v názvu často vidíme [cr FLT] nebo [cr TOC]), například německé *v1.01r2G* má SHA-1 798F214AF167B3388B6ADD597ABD5A6F0D990618[8]. Ilustračně uvádíme i SHA-1 původních disků: např. francouzské *v1.02r2F* (s modelem Kickstartu A500) má SHA-1 47B6D40FAB7B42B36291F9C484DC644C7CCE68FC[9]. (Další kontrolní součty jednotlivých známých obrazů lze nalézt např. v archivu TOSEC/OpenRetro.)

timeline

title Frontier: Elite II – vydání verze pro Amigu
1993 : Originální vydání (UK/EU, 2 disket)
1993 : Německá/Francouzská edice (2 diskety, lokalizace)
1995 : GameTek *Advantage Point* (budget, hra na CD)
1995 : *Award Winners Platinum* (Empire, 1 disk)
1995 : *Quest for Knowledge* (FR/DE kompilace 3 her)
2011 : Fanovská *Special Edition* (patch s bugfixy)

Hlavní rozdíly mezi verzemi

- **Jazyk a obsah dat:** Ve všech verzích je hra podstatně stejná – generuje obří galaxii strojově (≈250 000 řádek assembleru[10]) a má identický engine. Liší se ale jazykové lokalizace (instrukce a texty v hře). Oficiální texty byly vydány v angličtině, němčině a francouzštině; obsah (grafika planet, modely lodí, zvukové stopy) je ale shodný. Druhý disk obsahující „savegames“ nebyl nutný pro běh hry (s čistě ukázkovými pozicemi) a u vydání v kompilacích či rozšířených edicích se často vynechával[7][2]. Grafika zůstává v obou případech v 32barevném režimu (OCS/ECS), i když hru lze spustit na AGA Amize 1200/4000 – nepřidává však další texture či barvy. Zvuk hraje stále Stejně verze orchestrálních skladeb (4-kanál Paula na Amize).
- **Hardwarové požadavky:** Hra běží na standardním A500/A600 (Kickstart 1.3, 0.5 MB CHIP + 1.5 MB FAST)[11]. Na A1200 a A4000 se program nespouští odlišným způsobem – pouze již z těchto strojů funguje rychleji (více CPU Hz). Podpora speciálního hardwaru (CD-ROM jednotky na klasické Amize) nebyla využita; v *Advantage* edici je hra stále jen na CD, nikoli o nějaký extra obsah obohacená[6].
- **Ochrana proti kopírování:** Všechny retailové verze používají stejný systém kopírovací ochrany – při hraní se v určitých intervalech policie zeptá na písmeno z manuálu (např. „zadejte první písmeno slova X, řádek Y na straně Z manuálu“). Po třech chybných odpovědích hra končí. Ochrana je tedy „mechanická“ (přítomnost správného textu), nikoli skrze ochranné sektory diskety, a diskové obrazy pro emulátory/Kickstart nemusí nic navíc podporovat (intaktní obrazy ADF stačí). Moderní WHDLoad instalační skript manuál deaktivuje, takže při emulaci kopírovací ochrana neběží.

- **Speciální edice a patche:** Oficiálně po vydání žádný další „patch“ GameTek nevydal. Na scéně se ale objevily různé *crack* a *trainer* verze (které jen odstraňují ochranu či přidávají cheat). V roce 2011 fanoušek Winguardianl uvedl neoficiální *Special Edition* (ADF) vycházející z verze CD32. Obsahuje opravy bugů, přidává nové vybavení a upravené mapy, vylepšené grafické detaily a úplně odstraňuje kontrolu manuálu[4]. (Viz obrázek níže.)
- **Další edice:** Amiga CD³² verze (1994) je ve hře z prakticky stejné – nepřidává žádné bonusové scény ani textury – má však limitovanou možnost ukládání (kvůli 1 KB paměti konzole lze ukládat jen ve vesmíru, nikoli u stanice)[12]. V budget edicích se často zmenšil počet disků (např. v *Platinum* edici fešák Empire) a hra byla distribuována pouze na jedné disketě[7].

flowchart LR

A[Hra na originálních disketách] -->|Kopírování na HD| B[Instalace na HDD (kopie Disk1)]

A -->|WHDLoad| C[Spuštění přes WHDLoad (Kick 1.3)]

B --> D{Běžný průběh hry}

C --> D{Běžný průběh hry}

D --> E[Ochrana zapnuta (pokus o zadání písmena z manuálu)]

C --> F[Ochrana vypnuta (WHDLoad)][13]

A --> G[CD32 verze]

G --> H[Ukládání pouze ve vesmíru (omezená paměť)][12]

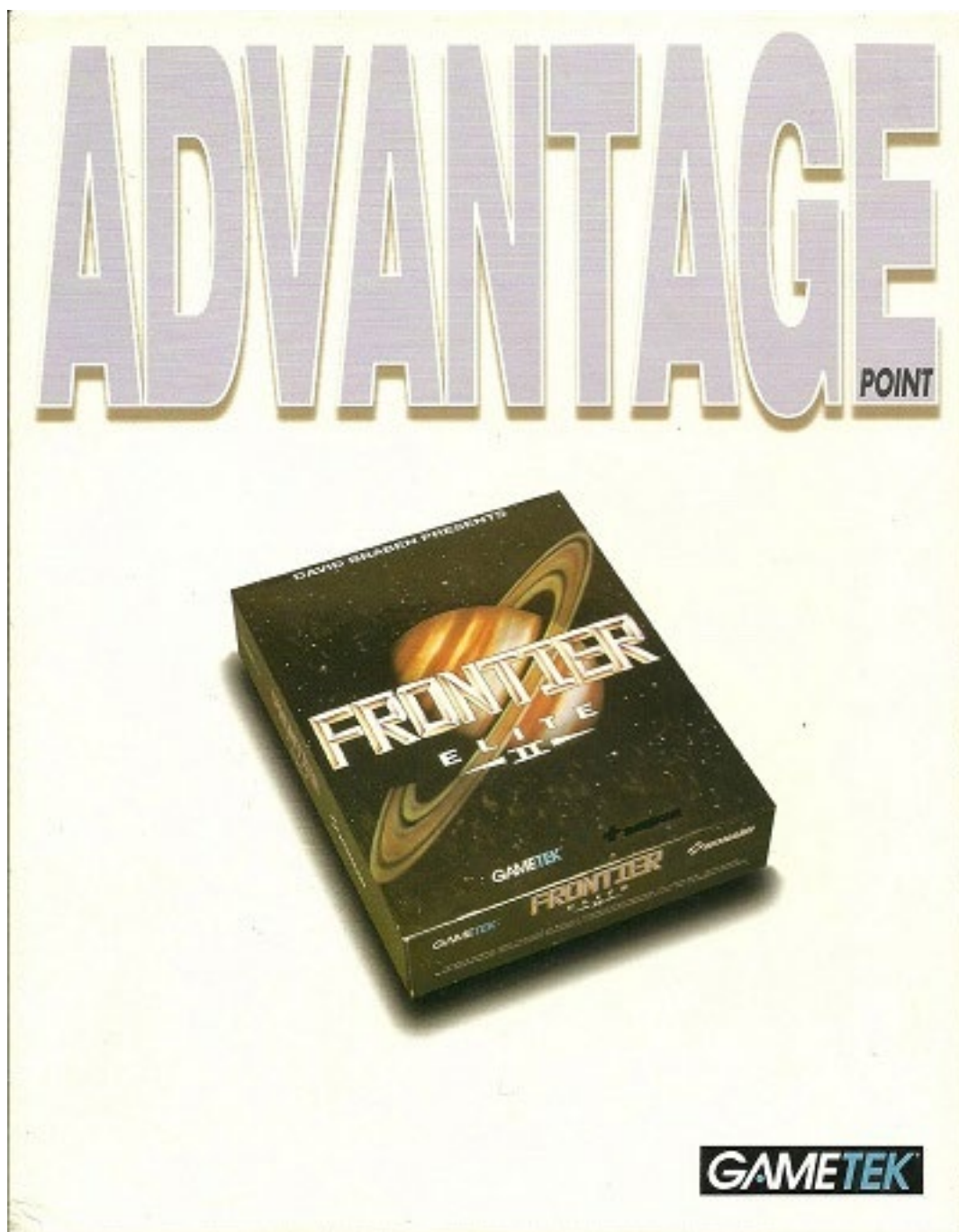
Obrázky přehledně zachycují různé edice: Například originální box z roku 1993 se všemi přílohami obsahuje hru na dvou disketách (vpravo dole na obrázku) a doplňky jako mapu či příručku[2].

Zlevněná *Advantage Point* edice (1995) měla charakteristický nápis „ADVANTAGE“ a hru pouze na CD (krabice viz obr. níže)[6]. Naopak kompilace *Award Winners Platinum* (1995) od Empire vložila hru na jedinou disketu, což odpovídá textu v recenzi[7]. Tyto příklady ilustrují, jak se formát a obsah balení liší mezi vydáními (dále viz tabulka a citované zdroje).

Obrázek: Originální balení Frontier: Elite II pro Amigu (GameTek UK, 1993) – „big box“ s krabicí hry,

manuálem, plakátem a dvěma disketami (vlevo nahoře). Druhý disk obsahuje ukázkové uložené pozice[2]. Všechny tyto prvky pak postrádá zlevněné vydání.

Obrázek: Budget edice *Advantage Point* (UK, 1995). Box nese nápis „ADVANTAGE“ a hra je na CD-ROM (není potřeba druhá disketová pozice). Obsahuje jen manuál, CD s hrou a rychlý návod[6].

Obrázek: Kompilace *Award Winners Platinum* (Empire, 1995) – balení s manuálem, jednou disketou FE2 (vpravo nahoře) a přídatnými hrami. Frontier je zde na jedné disketě (druhý disk nevyužit)[7].

Zdroje: Archivní stránky Frontier Developments, Amiga mag. recenze a herní databáze poskytují popisy vydání a technické detaily[1][2][6][7][11][8][9]. Nepřímé citace vycházejí rovněž z komunitních zdrojů (WHDLoad README, EAB diskusní fóra, archivní komplety FE2), jak je uvedeno výše.

[1] [10] Games by Frontier Developments

https://web.archive.org/web/20101122132437/http://frontier.co.uk/games/older/frontier_elite_ii/

[2] [5] [6] [7] [12] FrontierAstro Frontier Elite 2

<https://www.frontierastro.co.uk/Frontier/FE2/intro.html>

[3] Software Preservation Society - Games

<https://www.softpres.org/?id=:games&gameid=2269>

[4] Frontier: Elite II - anyone else still get utterly dragged into this one? : r/amiga

https://www.reddit.com/r/amiga/comments/u9kerg/frontier_elite_ii_anyone_else_still_get_utterly/

[8] [9] Frontier: Elite II (Amiga) - OpenRetro Game Database

<https://openretro.org/amiga/frontier-elite-ii/edit>

[11] [13] WHDLoad Install for Frontier (GameTEK/Konami)

<https://www.whdload.de/games/Frontier.html>